A prímás és a zongorista

FOGATHAJTÓ CSÚCSTALÁLKOZÓ BUDAPESTEN

NÉGYESFOGATHAJTÓ EURÓPA-BAJNOKSÁG BUDAPEST 2021

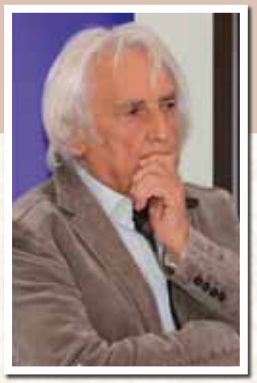

Lázár Vilmossal a Magyar Lovas Szövetség és a Szervezőbizottság elnökével Fehér Károly beszélgetett.

Prince Philip, Duke of Edinburgh, Fülöp Herceg a Nemzetközi Lovas Szövetség köztiszteletben álló egykori elnöke, fogathajtó világbajnok dicsérő szavai szerint: *„A nemzetközi fogathajtó sportban Magyarország mindig úttörő szerepet vállalt. Az első Európa-bajnokságot Budapesten rendezték. Valamennyien, akik akkor ott voltunk örömteli emlékeket őrzünk az eseményről."*

A Nemzetközi Lovas Szövetség 1969-ben választotta elnökévé Fülöp Herceget, aki nem csupán a testület első embereként, hanem gyakorló fogathajtó világbajnokként is elévülhetetlen érdemeket szerzett a sportág fejlesztésében. Irányításával – a military sportban szerzett tapasztalatok alapján – készült el a fogathajtás első szabályrendszere. Elismerő szavai azért esnek különösen jól, mert a magyar fogathajtást jól ismerő méltóságtól érkeztek. Az 1971-es EB díszvendége volt, 1978-ban a kecskeméti, 1984-ben a szilvásváradi világbajnokságon a brit csapat tagjaként versenyzett.

Abonyi Imre többszörös világ- és Európa bajnokunkkal éveken át szívélyes sportbarátságot ápolt.

A nemzetközi fogathajtó sportban vállalt úttörő magyar szerepet a rendezvényeink sora bizonyítja...

A Nemzetközi Lovas Szövetség megtisztelő felkérésére eddig tizennégy világ-, három Európa- bajnokságot, a Papp László Budapest Sportarénában tizenhárom Lovas Világkupát, a Nemzeti Lovardában évek óta, nagy érdeklődéstől kísért nemzetközi CSIO díjugrató versenyeket rendeztünk.

A szakmai és a nagyközönségtől érkezett elismerések a világ fogatsportjában elért teljesítményünknek, szakmai irányítóink és versenyrendezőink magas színvonalú munkájának, hagyományainknak, messze földön híres, szíves vendéglátásunknak, Magyarországnak szól.

Az ötven évvel ezelőtti Európa-bajnokság a fogathajtás ünnepe volt...

A köztünk élő emlékező barátainktól és a korabeli újságok tudósításaiból tudjuk felidézni az első vadászati világkiállítás társrendezvénye, a budapesti fogat Európa-bajnokság különleges, szenzációs szakmai és szórakoztató hangulatát. Népünnepély volt. Hét nemzet, hat csapat, tizenhat hajtó. A brit csapat jelezte, hogy John Miller ezredes hajtásában Budapestre hozza Erzsébet királynő saját fogatát is.

Szakmai parádé volt ez a javából. A kor leghíresebb lófajtái a startnál: kladrubi, oldenburgi, gerderlandi, hannoveri, ügető, lipicai, kisbéri félvér, fajtaválaszték kocsi költeményekbe fogva, bakon a világ legjobb hajtóival.

Azt már érdekességképpen említem, hogy a nagy esélyes Abonyi Imre kis híján lekéste az akadályhajtás rajtját, mert a Herceggel a birkacsárdában ebédelt. Aztán csak odaért és olyan fergeteges programot hajtott, amilyet még nem látott a világ. A végeredmény: Abonyi Imre egyéni és Fülöp Sándorral, Papp Józseffel csapat Európa-bajnok.

A díjakat természetesen a díszvendég, Fülöp herceg adta át.

A Szervezőbizottság elnökével, tizenkétszeres fogathajtó világbajnokkal Fehér Károly beszelgetett

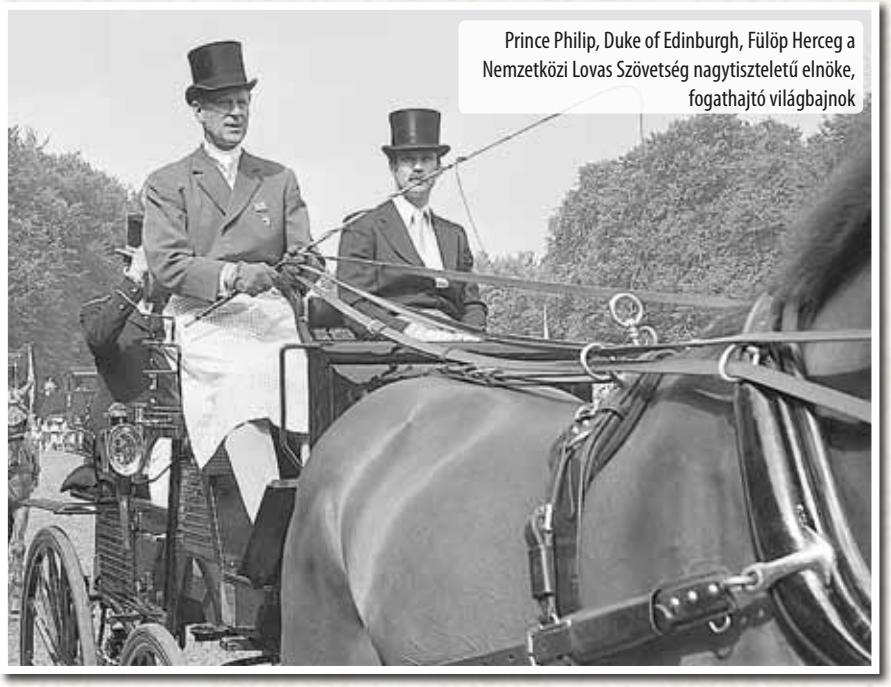
Prince Philip, Duke of Edinburgh, Fülöp Herceg a Nemzetközi Lovas Szövetség nagytiszteletű elnöke, fogathajtó világbajnok

Nagy felfordulást csapott, amikor az udvarias, szerény Fülöp herceg közölte, hogy a maraton-távhajtó versenyszám huszonnyolc kilométeres útvonalán lóháton kíséri a királynő fogatát...

Kiderült ugyanis, hogy a védelmére kirendelt biztonságiak nem tudnak lovagolni. A Mátyásföldről induló utat a kitűnő lovas a Gödöllői Agrártudományi Egyetem lovas iskolájának lovával biztonságosan teljesítette.

A krónikások szerint az út mentén végig, a falvakban és a földutakon mindenütt ezer meg ezer érdeklődő várta a fogatokat. Nagytarcsán népviseletbe öltözött asszonyok, iskolás lányok virágot szórtak az érkezők elé. A környék mezőgazdasági üzemei gondosan elsimították a földutakat.

Gödöllőn ejtőernyős ugrással tisztelegtek a Grassalkovich Kastélyba célba érkező fogatoknak és természetesen a Hercegnek. A táv győztese Abonyi Imre, második Papp József, harmadik Fülöp Sándor.

A csúcson kellett abbahagyni. A budapesti kirobbanó sikert, a nemzetközi elismerést követően még öt Európa-bajnokságot rendeztek, ám 1981-ben vége szakadt a sportág fejlődésében döntő szerepet játszó kontinens sorozat.

1981-ben Zugban az Európa-bajnokság csúcsra érkezett: az addigi legtöbb ország, csapat és hajtó érkezett Svájcba. Ezután három évtizedre vége szakadt a sorozatnak. A magyarok a hat Európa-bajnokságon megszerezhető harminchat éremből tizenötöt, a tizenkét aranyból tízet hoztak haza. Bárdos György hét, Abonyi Imre és Fülöp Sándor négy-négy, Muity Ferenc három, Papp József és Bálint Mihály egy-egy Európa-bajnoki aranyérmet nyert.

A fogathajtók ekkortól már a világbajnokságokra összpontosítottak.

1984-ben Szilvásváradon a hetedik négyesfogathajtó világbajnokságon felülmúlhatatlan magyar siker született.

Juhász László, Bárdos György, Fülöp Sándor csapatunk világbajnok. Az első öt helyen magyar hajtó. A kirobbanó eredményt még a hat Európa-bajnokság tapasztalata, lendülete hozta.

Felfelé a lejtőn! 2010-ben Lázár Vilmos, a Magyar Lovas Szövetség elnöke, a Nemzetközi Lovas Szövetségnél kezdeményezte a három évtizede elhalt Európa–bajnokság feleleventését.

Az élenjáró fogatnemzetekkel egyeztetett érvanyagunkat a FEI megalapozottnak tartotta, elfogadta. A kontinenssorozat folytatódik.

2011-ben, nemzeti bajnokság keretében Hollandia Bredában rendezte a hetediket, majd 2013-ban ismét Magyarország következett, Izsák volt a házigazdája a nyolcadik Európa-bajnokságnak.

2015-ben Németország, Aachen, 2017-ben Svédország, Götebourg, 2019-ben Németország, Donaueschingen rendezte a kontinensbajnokságot. 2021-ben, immár harmadszor Magyarországon a sor.

Magyarország 1971-ben kezdte, 2010-ben feleleventette, 2021-ben tovább írja a fogathatás történelmét. Hol tartanak az előkészületek?

Az előkészületek már a pályázat elnyerése után, 2019-ben megkezdődtek. A világversenyek szervezésében nagy tapasztalatú kollégákkal munkához látott – az "Együtt a Természettel" világkiállítás előkészítésén dolgozó, szakértőkkel együttműködő – Szervezőbizottságunk. ►

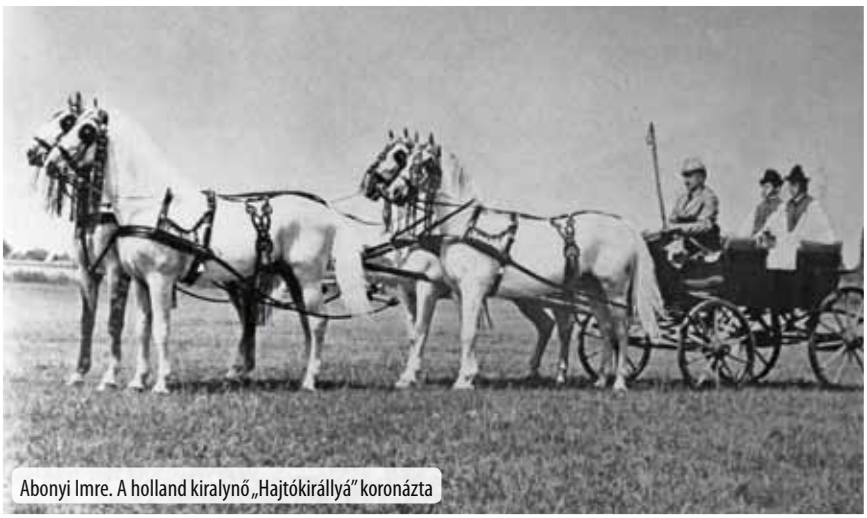
Abonyi Imre. A holland kiralynő „Hajtókirállyá" koronázta

Bárdos György. Értette, szerette, tisztelte és uralta lovait

A hajtók és lovak formája, állapota szinte napról napra változhat. Lázár Zoli és Dobró helye valóban stabilnak látszik. A többiek? Bízunk benne – hiszen ez az Európa-bajnokság egyik célja –, hogy tehetséges fiatal hajtóink kerülnek a nemzetközi látómezőbe.
Fülöp Sándor, Bárdos György, Muity Ferenc, Juhász László is a fiatalok közé tartozó korosztályból került a fogathajtás mélyvízébe, lettek többszörös világ- és Európa-bajnokok.
Reményeim szerint ígéretes magyar hajtókat hozhat a budapesti kontinensviadal.

Az ütemtervünk – nagyon vázlatosan említve – mindenekelőtt a válogatott keretünk szövetségi menedzselésére, a feltételek megteremtésére, továbbá az anyagi, a műszaki, a technikai feladatokra, a közönség, a hajtók és lovaik kulturált fogadására, a környezeti kultúrára, a kísérőprogramokra, a médiamunkára, valamint hazai- és a nemzetközi kapcsolatok szervezésére terjed ki.
A leglátványosabb versenyszám, a maratonhajtás nyolc akadályból álló parkját Fintha Gábor, a Nemzetközi Lovas Szövetség pályaépítője tervezte; építése jó ütemben folyik; vonalvezetése világversenyhez illően nehéz, technikás, gyors; látványa a kiemelésre méltó hungarikumunkra emlékeztet; a fő tribünről minden része jól látható, vagy gyalogosan kényelmesen bejárható.
A két melegítőpálya, a kamionparkoló, a mobil lóboxok felépítésére tervezett terület, az elektromos- és a vízvezetékhálózat a nemzetközi előírások szerint elkészült.
Világszínvonalú, látványos fogatverseny, színvonalas szórakoztató programok, szíves vendéglátás, közönségbarát környezet várja szeptember első hétvégéjén a Kincsem Parkba látogató közönséget.
A Lovastornász Világbajnokságra készülő Nemzeti Lovarda infrastruktúrája elkészült, csupán verseny előtti finomítás van hátra.
Tervszerű felkészülési programunk tehát időarányosan, rendben folyik és szem előtt tartjuk azt a figyelmeztető mondást, hogy az ördög a részletekben búvik meg.

Lázár Zoltán és Dobrovitz József helye az Európa-bajnoki csapatban aligha lehet vitás. A többi kerettag személye – ha jól gondolom – már közel sem ilyen egyértelmű, különös tekintettel arra, hogy a rendező ország jogán a három csapattagon felül több versenyzőt indíthatunk.
A csapat, a keret összeállításának joga és felelőssége természetesen a szövetségi kapitányé. Döntéséig még sok idő van hátra. Hajtóink most egyénileg készülnek, majd összetartó programmegbeszélés, edzőtábor, hazai és nemzetközi válogató versenyek, mentális és fizikai felkészítés, a versenyek sora következik.

Lázár Zoltán visszaül a bakra. A Lázár család ennek okán is érintett az Európa-bajnokság eseményeiben...
A szakvezetés jelezte, hogy az Európa-bajnokságon startoló csapatban Zolira is számít.
Közösen átgondoltuk az új helyzetet. Természetesen ő döntött és végül – ha nem is könnyen, de – a családunk támogatásával indul a versenyen. A szeretett sportágunktól sok elismerést, figyelmet, felemelő érzéseket kaptunk és – bár két év kihagyás után nem minden veszély nélkül, de – vállalja az EB szereplést.
A meglévő világbajnok lovaink mellé német és holland sportlovakat vásároltunk. Együtt a csapat, keményen edzenek.
Készülünk és barátainkkal együtt bizakodunk a magyar csapat sikeres szereplésében.

Bálint Mihály. Akire mindíg lehetett számítani

Fülöp Sándor az első magyar fogathajtó világbajnok

A bravúrjairól elhíresült Pettkó-Szandtner Tibor bábolnai ménesparancsnok és követői, Kádár László, Abonyi Imre, Szentmihályi Ferenc hajtóművészetét Európa nagy lovasversenyein, főképp Aachenben és Hamburgban ismerte meg a lovasvilág. Hogyan jellemezhető ez a hajtási technika?

A magyar és az angol hajtóstílus különbözőségét a nagyhírű Lassolay német lovas kapitány, kitűnő úrhajtó, a szakma első számú szaklapja a Sank Georg-ban megjelent cikke érzékelteti talán legjobban. Az angol hajtásmódot egy klasszikusan képzett, konzervatóriumot végzett muzsikushoz, zongoristához hasonlította. Neki meghatározott szabályok, kotta szerint kellett játszania. Az angol hajtó ehhez hasonlóan előre tervezett, szártartással ül a bakon.

A magyar hajtó stílusa a cigányprímás gyönyörű muzsikájához hasonlítható. Nála nem a szigorú tanulás, a szabályok megtartása, hanem az Istenadta tehetség, a vele született temperamentum, a rögtönzőképesség ragad magával – írta.

A világ élvonalában járó hajtóink, ma is a példakép nagy elődeink bejárt útjait követik. A magyar fogathajtás a folyamatosságra, a tapasztalapok hasznosítására épül.

Az egymás után öt világbajnoki címet nyerő ausztrál Exell Boyd és az ugyancsak világbajnok Chester Weber kivételével a világ legjobbjait várhatjuk Budapestre. Messze még a nevezés, mégis kik lehetnek itt a sztárparádén?

Mindezek előtt az évtized legeredményesebb, egymás után öt világbajnoki címet nyerő holland csapat, élükön a világ valaha élt legeredményesebb hajtójával, a tizennégyszeres világ-, hétszeres Európa-bajnok és a világ legrangosabb fogatversenyén, Aachenben huszonkilencszer győztes Yjsbrand Chardon. Társa Koos de Ronde és a világelső trónkövetelő fia Bram Chardon.

A világversenyeken legtöbbször dobogón végző németek Georg Von Stein, Cristoph Sandmann, Mareike Harm továbbá a belga Edouard Simonet, a svájci Jerome Voutaz, a francia Thibault Coudry állhat starthoz nálunk, hogy csak néhányat említsek a legjobbak közül.

A jubileumi Európa-bajnokság jó alkalom, hogy emlékezzünk az Aranyút „háttérembereire", az edzőkre és a tisztségviselőkre is...

...akik fogattörténelmi időkben fontos feladatokat teljesítettek. Háttérembernek tekintették magukat, pedig mindig az élen jártak.

A fogatsportunk külföldi jó hírét alapozó bábolnai ménesparancsnok Pettkó-Szandtner Tibor, a köztiszteletben álló szakmai és általános műveltséget hozó edzőlegendák: az Örkénytábor szellemiségét idéző katonás, elegáns, vonzó egyéniségű Máchánszky Gyula - öcsémmel együtt edzőnk, oktatónk, pályafutásunk építője volt; a fogathajtás professzora Kádár László, a csapatszellemet erősítő, a nehéz munkás napokban is derűt, jókedvet sugárzó, nagy tapasztalatú Jávor György és Toepler István munkássága előtt tisztelgünk.

A tisztségviselők, dr. Pál János, szövetségünk elnöke és főtitkára Butor Sándor, a fogat szakág élén Borontai István, a sikerkapitány, dr. Várady Jenő és a Nemzetközi Lovas Szövetség Fogathajtó Szakbizottságába első magyarként beválasztott dr. Bródy Tibor sportdiplomata sokat tett a sikerért, fogathajtó sportunk jó híréért! Főhajtás jár érte.

Muity Ferenc három Európa-bajnoki aranyérmet nyert

Magyar esélyek?

A Fogatsportban különösen nincs értelme estélyeket latolgatni. Itt hét élőlény, a hajtó, a két segédhajtó és a négy ló dolgozik együtt. Ha közülük csak egynek van rossz napja, oda a verseny.

Mértéktartóan derűlátóak vagyunk. Világszínvonalú versenyt rendezünk és szeretnénk bizonyítani Pettkó-Szandtner Tibor szavainak igazát:

„A sportok között kevés van annyira magyar, mint a fogathajtás."

LN archív (Fotók: Alapfy Attila)